

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 4. aprila 1933.

Štev. 39.

Po proračunski razpravi

Najodličnejša pravica slehernega parlamenta je odločanje o državnem proračunu. Ta pravica je tako velika in tako pomembna, da je že samo z njo moč parlamenta zagotovljena. Zato pa tudi praviloma ni debate, ki bi bila tako pomembna, kakor je proračunska debata. Po tej debati se sodi višina parlamenta, po njej se meri sposobnost njegovih članov, pa tudi ugled in veljava vsega parlamenta.

Še poseben pomen pa gre proračunski razpravi v času težke gospodarske krize, kakor jo preživljamo danes. V takšnih časih javnost še s posebnim zanimanjem sledi proračunski razpravi, ker je prepričana, da bo tekom te razprave povedanih vse polno predlogov in načrtov, kako odpraviti težko gospodarsko stanje. Zlasti pa mora pričakovati javnost, da bo skupščinska razprava dala odgovora vsaj na ona aktualna gospodarska vprašanja, ki so že predmet dnevnih pogovorov tudi med najširšimi sloji. Kako se bo premagala brezposelnost, kako se bo dobil denar za nove investicije, kako se bo uredil naš notranji denarni trg, kako se bo zboljšala uprava, da se bodo mogli znižati davki, kako bo mogoče dvigniti naš izvoz, kako poživiti trgovino, itd. itd. Na vsa ta vprašanja je pričakovala javnost odgovora od proračunske razprave, a je bilo njenemu pričakovanju ustrezno le v majhnih meri.

Proračunska razprava daje namreč tudi možnost za veliko politično debato in posebno v normalnih gospodarskih letih je bil povdarek proračunske razprave vedno na političnih vprašanjih. Ni se zato začuditi, če je tudi skupščina sledila temu primeru in glavni del proračunske razprave posvetila političnim vprašanjem. Priznavamo tudi radi, da je v tem pogledu naš parlament pokazal dostojno višino in zlasti z nekaterimi govori opravičil vse nade, ki so bile stavljene nanj. Tako je bil zlasti veliki govor ministrskega predsednika dr. Srškića s svojo jasnostjo za našo notranjo politiko dogodek, kakor je bil dobro prevdaren in aktualen govor zunanjega ministra Jetića dogodek tudi za mednarodno politiko.

Kljub vsej višini, ki jo je proračunska razprava dosegla s svojo veliko politično debato, pa je javnost le pogrešala, da ni bilo več prostora posvečenega gospodarskim vprašanjem. Nekaj poizkusov je sicer bilo, toda v glavnem je bil le en govor, ki je po svoji stvarni vsebini, po svoji veliki zamisli in po svoji popolni obdelavi vseh gospodarskih vprašanj popolnoma zadovoljil vso javnost. In to je bil govor ministra Ivana Mohorića. Bil je to govor, ki je opravičil vse nade in ki je proračunski razpravi pritisnil pečat, da je to res proračunska razprava. Kar pa daje govoru ministra Mohorića še posebno veljavo, je stališče, s katerega je pogledal na proračun. Ne s stališča ozkomišlečega strankarja, a tudi ne s stališča teoretika, ki ne vidi potrebe praktičnega življenja, temveč le s stališča narodnega gospodarja, ki hoče da proračun dvigne produktivno sposobnost naroda, da poveča narodni dohodek in s tem narodno blagostanje, s tega edino pravičnega stališča je pogledal minister Mohorić na proračun.

Kdor pa ima pravo stališče, ta tudi dobro vidi. Zato pa je tudi proračunski govor poslanca Mohorića tako izklesan, da po vsakem njegovem odstavku ni mogoče reči drugo, ko: Tako je! Vsaka trditve je dokazana s številkami, vsak predlog je podprt z neovrgljivimi dejstvi, da je ves govor en sam elaborat o pravilnem gospodarstvu. Jasno je, da ni mogel biti v današnjih razmerah kritičen govor proračuna slavošpev proračuna. Ah kritika je prvi pogoj zboljšanja in najprej je treba povedati, kaj je napačno, potem šele je mogoče odpraviti napake. Kritika je zdrava in potreb-

na, ker prinaša očiščenje. Zato pa je tudi konstruktivna in ustvarjajoča in ta odlika gre Mohorićevemu govoru v najodličnejši meri. Napake, ki so v sedanjem proračunu, niso nove, temveč se vlečejo ko podododani greh iz proračuna v proračun. Vse to pa je posledica one žalostne navade našega političnega sveta, da zanemarija gospodarska vprašanja, ker pozablja, da rešitev gospodarskih vprašanj nujno reši tudi notranje politična vprašanja, kakor je po pravici naglasil koncem svojega govora minister Mohorić. Saj vemo vsi, da imajo vsa naša notranja trenja v prvi vrsti gospodarsko ozadje, ki je bilo še posebej ostroeno z napakami naše uprave.

Gospodarskim vprašanjem več upoštevanja, to je oni osnovni ton, ki doni iz vsega Mohorićevega govora in za katerega so mu gospodarski sloji še prav posebno hvaležni. Upamo, da bo ta klic tudi našel pravi odmev v skupščini sami in da bo Mohorićev govor pričetek nove dobe v našem parlamentarnem življenju, ko se

Kaj pravi indeks cen Trgovci ne draže blaga

Delavska zbornica v Zagrebu izdaja že od začetka leta 1929 dalje revijo »Indeks«, ki izhaja vsake tri mesece in sicer v štirih jezikih: hrvatskem, francoskem, angleškem in nemškem. Od 1. januarja 1933 dalje pa izdaja vrhu tega še mesečne izvlečke glavnih računskih rezultatov.

Pod »Indeksom« razumevamo število, katero nam pove, koliko so se posamezni predmeti podražili z ozirom na neko določeno bazo. V praksi se navadno uporabljajo za bazo indeksnim računom razmere tik pred svetovno vojno. So pa tudi slučaji, da se uporabljajo povojne razmere n. pr. stanje leta 1926.

G. Artur Benko Grado kot urednik revije »Indeks« razlikuje pred vsem: I. veletrgovino (veleprodaja) in II. malotrgovino (maloprodaja).

V veletrgovini upošteva 35 vrst blaga, in sicer 17 vrst hrane in 18 vrst sirovin in polfabrikatov.

Glavne vrste hrane so: pšenica, koruza, ječmen, riž, krompir itd. itd. Glavne vrste sirovin in polfabrikatov so: tekstilije, les, oglje, mineralije, kovine, stavbni material itd. Cene se nanašajo na tržišča 15 večjih mest iz vse Jugoslavije: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad itd. Iz Dravske banovine so upoštevana tri mesta: Ljubljana, Maribor in Celje. Tako dobljene cene v dinarjih se delijo z odgovarjajočimi cenami v kronah oziroma v dinarjih iz povprečja leta 1913., z upoštevanjem vsega tega dobimo za februar 1933 te indekse: 1034 za hrano, 1276 za sirovine in polfabrikate, 1158 totalni indeks veletrgovine.

To pomeni, da je moral kupec pri veletrgovcu plačati v februarju 1933 Din 1034, ako je hotel dobiti toliko živil, kolikor jih je dobil leta 1913 za eno zlato krono, oziroma en dinar.

Analogno so računski indeksi male trgovine. Za podlago služijo cene v juliju 1914. Število vrst znaša 57 in sicer: 22 vrst hrane, 13 vrst obleke in obutve, 6 vrst kurjave in razsvetljave in 16 vrst raznih drugih potrebščin.

V februarju 1933 so veljali ti indeksi male trgovine: 1173 za hrano, 1416 za obleke in obutev, 1341 za kurjavo in razsvetljavo, 1533 za razne druge potrebščine. Totalni indeks male trgovine znaša 1347.

Razlika med indeksoma veletrgovine in male trgovine znaša v februarju 1933 189 točk ali 16%, kar je mnogo pod zakonito določeno mejo. V tej razliki so upoštevani tudi stroški kupčije malega trgovca in njegov čisti dobiček.

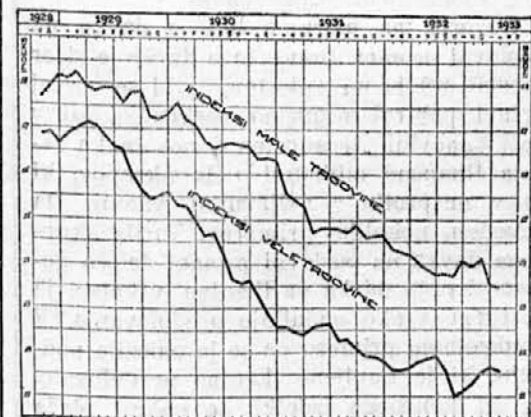
Zanimivo je gibanje indeksov tekom zadnjih let zlasti med gospodarsko krizo. V ta namen služita spodnja grafikona. Indeks veletrgovine in male trgovine kažejo v glavnem padajočo tendenco že od začetka leta 1929. Od sredine 1931 padanje

bo parlament v polni meri zavedal, da gre tudi za njegovo politično avtoriteto, kadar se izglasuje proračun, ki dovoljuje milijardne izdatke iz sredstev, ki jih tako težko in z velikimi žrtvami zbere naš narod. Iz te zavesti je bil zasnovan govor ministra Mohorića, kakor pravi koncem svojega govora, v tej zavesti naj tudi naš parlament preide na gospodarsko delo in gospodarska kriza vsaj za Jugoslavijo ne bo več strašna.

Dogodek prvega reda je bil Mohorićev govor, ki je povzdignil vso proračunsko razpravo na stopnjo, na katero sme biti naš parlament ponosen. Želeli bi samo še eno, da bi se uresničile besede, s katerimi je zaključil minister Mohorić svoj govor, ko je dejal: Navedel sem razne napake z najboljšim namenom, da jih odločujoči krogi, katerih se to tiče, čujejo in da po njih uravnajo svoje ukrepe. Upamo, da se bo ta želja tudi izpolnila in vse gospodarstvo Jugoslavije bo krenilo na boljšo pot.

ni tako strmo ko prejšnje mesece. V tem padanju je skrit velik del težav naših trgovcev. Ko trgovec blago kupi, so cene višje nego pozneje, ko se trgovcu posreči blago prodati. Ta razlika je tem večja, čim dalj časa drži trgovec blago v zalogi. Zmanjšanje padanja indeksov od sredine 1931 dalje ima brez dvoma svoj vzrok v pomanjkanju gotovine konzumentov radi omejitve izplačil pri denarnih zavodih.

Drug važen in zanimiv pojav je razlika obeh indeksov. Indeks male trgovine mora biti večji od indeksa veletrgovine. Mali trgovec pač ne more ceneje prodajati kot sam kupi. Razlika med obema indeksoma s padanjem indeksov narašča. Razlika je znašala v novembru 1928 samo 083 točk ali 5%, dočim je znašala v novembru 1932 kar 266 točk ali 24%. Ko je pa intenzivnost padanja začela pojemati, se je tudi razlika med obema indeksoma nekoliko zmanjšala. V februarju 1932 je znašala kakor omenjeno samo 16%. Tudi ta sprememba v razliki indeksov je umevna, ako pomislimo, da pri strmem padanju indeksov mali trgovec relativno trpi večjo izgubo, katero mora s povišanjem cen kompenzirati.

K temu pa je pripomniti še to: Ugotovljeno je, da mali trgovec ne more izhajati, če ne zasluži najmanj 10%. V novembru 1928 je torej zaslužil mali trgovec dvakrat premalo. Da se je v novembru 1932 indeks dvignil, je posledica vseh udarcev, ki jih je doživela trgovina v letu 1932, ki se pričenjajo s kmečkim moratorijem, finančno krizo, konkurenco zadrug, 13 novimi davščinami in drugimi, ki se niso še niti nehali.

Končno bi pripomnili še to, da indeks Delavske zbornice ne upošteva tudi raznih izgub, ki jih je utrpel trgovec vsled sedanje težke krize. Kljub temu pa dokazuje indeks Delavske zbornice, da ni mali trgovec nikdar toliko zaslužil, kakor dopušča zakon, temveč da je bil vedno njegov zaslužek mnogo nižji, dostikrat celo znatno pod najnižjo določeno mero.

Indeks cen Delavske zbornice torej do-

kazuje, da so brez vsake utemeljitve oni demagoški očitki, ko da trgovci ustvarjajo draginjno. Ti očitki so sedaj ovrženi s številkami, ki jih niso zbrali trgovci, in zato upamo, da bo tudi teh neutemeljenih, kričavih in žaljivih očitkov za vedno konec.

Skupščina Združenja trgovcev za srez Logatec

V nedeljo 2. t. m. popoldne se je vršila v restavraciji g. I. Škrļa v Dol. Logatecu redna letna skupščina, ki je bila dobro obiskana. Zbrali so se trgovci celega obsežnega sreza in vseh treh sodnih okrajev.

Skupščino je vodil predsednik združenja Stanko Lenarčič, ki je po otvoritvenem nagovoru podal obširno in pregledno poročilo o delovanju združenja v pretekli poslovni dobi. Poročilo se nanaša na vse važnejše akcije, ki jih je združenje podvzelo v interesu članstva. Posebno je predsednik v svojem govoru podrobno orisal težavno stanje našega gospodarja, zlasti pa podeželskega trgovca. Poročilo predsednika, ki je podal končno tudi statistične podatke združenja, so sprejeli zborovalci z odobravanjem.

Obračun za preteklo leto, ki ga je podal predsednik Stanko Lenarčič, izkazuje z začetno gotovino 1. januarja 1932 22.847'18 dinarjev dohodkov in 21.929'25 dinarjev izdatkov. Naloženo premoženje združenja je konec preteklega leta znašalo 16.427 dinarjev.

Proračun za tekoče leto izkazuje 8.007 dinarjev dohodkov in 19.107 Din izdatkov. Primanjkljaj v iznosu 11.100 Din se bo kril s članarino, ki jo bo naknadno po ugotovitvi članstva določila uprava.

Vršila se je nato volitev uprave združenja in so bili izvoljeni v upravo: za sodni okraj Logatec: gg. Škrlj, Maček, Erznožnik in Kopitar kot člani; gg. Potočnik, Milavec, Devjak in Boltin pa kot namestniki.

Za sodni okraj Cerknica za člane uprave gg.: Domicelj, Kravanja, Lavrenčič, Žumer; za namestnike pa gg.: Levstek, Meden, Krošelj, Mlakar.

Za sodni okraj Lož za člane uprave gg.: Lenarčič, Šumrada, Mlakar A. in Ožbolt; za namestnike gg.: Baraga, Ponuda, Udovič in Kovač.

V nadzorni odbor so bili soglasno izvoljeni gg. De Gleria, Puntar in Petkovšek.

V častni odbor pa gg.: Oblak (Rakek), Oblak (Logatec) in Benčina. V odbor sekcije lesnih trgovcev gg. Tršar, Furlan, Žuljan, Milavec, Kovač in Lešnjak. Kot delegati za zvezno skupščino pa gg.: Lenasi, Domicelj in Šumrada.

Točka »Samostojni predlogi članov« je odpadla, ker ni bilo vloženega v po pravih določenem roku nobenega predloga.

Razpravljalo se je nato o socialnem zavarov. trgovstva. Zvezni tajnik I. Kaiser je poročal nato o pripravljanih delih za osnivanje zavarovanja. Vršila se je nato živahna debata, v kateri se je ostro kritiziralo postopek z izdajo ugodnostnih vozovnic za koruzo, namenjeno revnemu prebivalstvu.

Predsednik Stanko Lenarčič je nato predlagal dve resoluciji, v katerih zahteva trgovstvo, da se usmeri vse naše narodno gospodarsko delo v pravcu točno opredeljenega, za dobo let naprej določenega gospodarskega načrta. Naša gospodarska zakonodaja naj sloni na sporazumu med merodajnimi oblastmi in zainteresiranimi skupinami. Ker naša zakonodaja dostikrat ni uvaževala upravičenih težav trgovstva, apelira trgovstvo na kraljevsko vlado, narodne zastopnike in senatorje, da pristopijo takoj, da se skliče gospodarski svet ter da se oživotvorijo najvažnejše zahteve trgovine.

Pri »Slučajnostih« se je končno sklenilo, da se člani logaškega sodnega okraja, ki se brez tehtne predhodne opravičbe niso udeležili skupščine, kaznujejo z redovno globo, ki znaša polovico članu predpisane letne članarine.

Zveza industrijcev v letu 1932

Iz poročila glavnega tajnika inž. Milana Sukljeta

Glavna skupščina Zveze industrijcev z dne 15. julija 1932 je soglasno sklenila, da se preosnuje Zveza v obvezno združenje v smislu § 442 obrtnega zakona in obenem sprejela nova pravila. Ta je Zbornica z odlokom z dne 25. julija odobrila in 1. avgusta je pričela Zveza poslovati kot obvezno združenje industrijcev Dravske banovine. Število članstva je vsled tega naraslo od 221 na 357. Glede 52 podjetij je še sporno, če so to industrijska ali obrtniška združenja in ima o tem odločiti Zbornica. Večinoma so novi člani manjša podjetja, ki so na meji med industrijskim in obrtniškim obratovanjem. Razumljivo je, da se manjša podjetja branijo pripadati industriji in to vsled drugega načina obdajanja glede pridobnine in davka na poslovni promet. Vsled novega članstva je močno naraslo delo tajništva.

Pomanjkljivosti v obrtnem zakonu.

S posebnim amandmanom v finančnem zakonu se je hotelo popraviti nekatere nejasnosti in pomanjkljivosti, ki izvirajo ponajveč iz tiskovnih napak. Vsled odpora beograjskih obrtnikov pa je ta amandman padel. Vsled tega se bo moral popraviti obrtni zakon rednim zakonodajnim putem.

Ze letošnji finančni zakon pa ima dve določbi, ki posegata organizatorično v razvrstitve važnih skupin. Tako se morejo tiskarska podjetja z obrtniškim in industrijskim značajem združiti v enem združenju, vendar pa morajo biti industrijska podjetja tudi te stroke še naprej včlanjena v združenje industrijcev. Nadalje se dovoljuje ustanovitev strokovnih industrijskih združenj tudi za področje več industrijskih zbornic. Če bi se tem priznala obveznost, potem bi morali računati z izpadom te ali druge stroke iz naše skupine.

Ministrstvo za trgovino in industrijo zbira predloge in izjave o **noveli k obrtnemu zakonu**. Predvsem zahtevamo, da se popravijo socijalno politične določbe zakona, ki vsled svoje nejasnosti povzročajo spore ter motijo dobro razmerje med podjetniki in nameščenci. Tako je nejasna določba o razvezi službenega razmerja z višjim pomožnim osebjem, katere določbe tudi naša sodišča neenotno tolmačijo. Da zberemo čim popolnejši material, naj članstvo sporoči svoje predloge in zahteve.

Javna bremena.

Naša osnovna zahteva glede javnih bremen je bila, da se morajo ta enakomerno razdeliti v vsej državi in da ne smejo postati tako visoka, da bi onemogočila uspešno gospodarsko delovanje podjetij in s tem uničila davčne virove. Zato smo zahtevali enotno financiranje samoupravnih teles, enotno prakso pri pobiranju davkov in sodelovanje pri upravi socijalnega zavarovanja.

Čeprav se je šele pred kratkim povišal z novo nevarnostno tabelo nevarnostni odstotek v nezgodnem zavarovanju, je bil nezgodni prispevek v decembru zopet povišan od 6 na 7%. Na naš protest smo dosegli, da je minister za socijalno politiko naročil revizijo nevarnostne tabele. Zahtevali smo nadalje močnejše zastopstvo v upravi OUZD, ker le tako bi bilo mogoče preprečiti sprejem enostranskih predlogov. Treba je odpraviti sedanjo **strogo centralizacijo socijalnega zavarovanja**, ker je ta škodljiva. Pri smotrenem gospodarstvu bi morali zavarovalni prispevki v prejšnji višini popolnoma zadostovati.

Občine imajo v resnici težave, da zadostijo vsem svojim vedno večjim nalogam. Čeprav to priznavamo, pa smo morali nastopiti proti **diferenciranju občinskih določil** k neposrednim davkom in proti občinskim trošarinam na industrijske sirovine in pogonska sredstva. V obeh teh vprašanjih smo imeli uspeh. Nismo pa uspeli glede **uvoznine**, ker tvori ta v proračunih večjih mest tako važno postavko, da bi brez nje bilo porušeno proračunsko ravnovesje.

Ker je bil vsled prenapetosti spremembe zakonskih določil o trošarinah na alkoholne pijače občutno prizadet **banovinski proračun**, je hotela banovina uvesti diferenciranje banovinskih določil, nov davek na izkoriščanje vodnih sil in celo vrsto novih davkov za bednostni fond. V glavnem so bile naše pritožbe proti banovinskemu proračunu upoštevane, zlasti proti bednostnemu fondu.

Animoznost proti industriji.

Domača samouprava premalo upošteva potrebe razvitega gospodarstva in naravnost neprijazno gleda na nosilce industrijske delavnosti. Ta tendenca se je posebno očitno kazala v letošnjem proračunskem predlogu. Poročilo navaja nato vse nove davke, ki so se hoteli uvesti in proti katerim je morala Zveza nastopiti. Čeprav je verjetno, da bi finančno ministrstvo že samo nastopilo proti tej davčni politiki, vendar bi moglo po izreku »volenti non fit iniuria« tudi odobriti proračun, če se ne bi tako odločno poslavili v bran.

Vsa leta od ustanovitve Zveze smo se morali tolikokrat boriti proti davčnim ukrepom finančnega ministrstva in proti odredbam drugih ministrstev, pa nikdar nismo slišali očitka zaradi našega zastopanja industrijskih interesov. Občutek pa imamo, da se nam v Ljubljani in v Mariboru šteje v zlo, če takorekoč v silobranu nastopimo proti ukrepom, ki jih smatramo kot škodljive. Pripomniti moramo tudi to, da ministrstva redno kličejo zastopnike industrije na konference, da so z njimi v neposrednem kontaktu. Ze dolgo pa se ni zgodilo, da bi nas naša domača samouprava poklicala tudi samo na zaslišanje. Iskreno želimo, da bi se nam omogočilo, da bi mogli **tvorno sedelovati v domačih gospodarskih problemih**. Prepričani smo, da bi tako sodelovanje prineslo mnogo koristi skupnim interesom banovine.

Javnost in tudi naše samouprave so morada preveč pod vtisom levo orientiranega časopisja. Tako se v oficijalnih izjavah kr. vlada pozivlje, da pri železniških nabavah premoga bolj upošteva največji premogovnik naše banovine, istočasno pa pišejo naši dnevniki sovražno, da ne rečem hujskajoče, proti temu največjemu industrijskemu podjetju banovine. Podobne neprijaznosti pa so deležne tudi druge industrije večjega obsega. Toda združitev vseh gospodarskih sil nam je potrebna in zato smatramo za pogrešno, da nimajo ne industrija, ne trgovina in denarni zavodi sorazmernega zastopstva v banovinskem svetu.

Prevelika gorečnost davčne uprave.

V industriji vidi finančna uprava svoj najhvaležnejši objekt. Vendar pa gre davčna uprava v svojem stremljenju, da pridobi državi čim več dohodkov, predaleč, ker je začela pobirati davke čez zakonito določeno mejo. Podjetja se vedno bolj pritožujejo zaradi prerigoroznega izvajanja predpisov o družbenem davku, zlasti v zvezi s pregledovanjem knjig. Davčna praksa se je tako poostrišla, da **prihaja že v nasprotje z odredbami in duhom zakona** o neposrednih davkih. Zato smo v zvezi z drugimi gospodarskimi korporacijami naslovili pristojnim ministrstvom obširno spomenico, ki se je zlasti nanašala na prakso pri odmeri **družbenega davka**.

Govoriti pa moramo tudi o davku na poslovni promet. Donos tega davka je sicer zaostal, bil bi pa zadosten, če bi se v vsej državi pobiral s takšno vestnostjo, ko v naši banovini. Ne zadosten donos davka zavaja finančno ministrstvo do ukrepov, ki so v nasprotju z veljavnimi zakoni. Da navedem nekoliko primerov. Tarifa skupnega davka na poslovni promet določa gotovo stopnjo davka na tkanine, v kateri je obseženo vsako nadaljnje predelovanje. V konkretnem primeru pa se je naložilo podjetju, ki je kupljeno tkanino predelovalo, da od končnega izdelka še enkrat plača skupni davek na poslovni promet. Ker se je podjetje protivilo plačilnemu pozivu, je finančno ministrstvo odredilo zaplembo zalog in je moralo podjetje dalj časa počivati.

Po veljavnih predpisih plačujejo fabrike, ki po naročilu in na račun domačega naročitelja predelujejo njim izročeno blago,

Adria prašek je boljši

zgolj občni prometni davek od prejetega zasluzka. Ministrstvo pa je izdalo razglas, da morajo te fabrike plačati skupni prometni davek od celotne vrednosti izdelanega blaga, zato pa jim ni treba plačati občnega prometnega davka od zasluzka.

Ze preje smo zahtevali **obligatorno ločeno zaračunanje** skupnega davka na poslovni promet v fakturi, ker bi bila s tem kontrola lažja. Naši zahtevi pa se ni ugodilo in zato se je razvilo manipulanstvo,

da se plačevanje skupnega davka obide. To manipulanstvo je hotelo onemogočiti ministrstvo s preje omenjenim razglasom. Sedaj se je ministrstvo vendarle odločilo, da sprejme naš predlog o obligatornem zaračunanju skupnega prometnega davka. Ker pa je še pred tem izdalo razglas, da tvori osnovo letnemu obračunu prometnega davka vsota plačil, prejetih tekom leta skupno z vsoto izdanih faktur od kreditiranega prometa, mora nastopiti zmešnjava v **davčnih računih**.

Se en primer o preveliki gorečnosti davčne uprave. Finančna direkcija v Ljubljani se je postavila na stališče, da velja davčna prostost za osnovne produkte kmetijstva in gozdarstva samo za male posestnike, ne pa tudi za večja posestva. Na naše vprašanje nam je finančno ministrstvo sporočilo da je tako stališče napačno.

Spomniti moram še na akcijo proti uvedbi državne trošarine na elektriko. Posrečilo se nam je, da smo dosegli nekatere olajšave in da smo preprečili stroške za preureditev inštalacij. Pri tej priliki naj omenim še eno napačno tolmačenje zakona o davku na poslovni promet. Davčni oddelek je mnenja, da je zavezana prometnemu davku vsa električna struja centrale industrijskega podjetja, če se samo en del odda drugemu konsumentu. To naziranje pa je čisto neutemeljeno.

Finančna kriza

Zakon o zaščiti kmetov je poostrižil krizo in povzročil nazadovanje trgovinskega prometa. Zlasti je škodoval plačilni sposobnosti podeželskih trgovcev. Glede Dravske banovine moremo reči, da je ta zakon povzročil več škode, kakor pa je v posameznih primerih koristil. Zato smo se izrekli za njegovo odpravo. Zaščita denarnih zavodov po § 5. je bila do neke mere potrebna. Na drugi strani pa so prišla industrijska podjetja vsled teh odredb v občutno težkoče, ker niso mogla razpolagati s svojimi naložbami pri denarnih zavodih.

Uredba o posredovalnem postopanju je še bolj omajala medsebojno zaupanje in povzročila številne zlorabe. V resnici se lahko uporabi posredovalni postopek v to, da dolžnik pridobi na času za razne manipulacije v škodo upnika. Mi smo proti uredbi protestirali in skupno z drugimi organizacijami predlagali najbolj nujne korekture uredbe. Tako smo zahtevali, da morajo sodišča objaviti imena vseh, ki so zaprosili za uvedbo posredovalnega postopanja in da se uvede kazenska odgovornost za dolžnika, ki bi se po uvedbi postopanja še posluževal kredita, ne da bi obvestil predhodno svoje upnike.

Ti predlogi se obravnavajo pri pravosodnem ministrstvu skupno z **revizijo zakona o prisilni poravnavi**. Na konferenci, ki je bila dne 4. marca v Zbornici, se je dosegel **popoln sporazum** o noveli k temu zakonu. Upanje je, da bo novela zakona o prisilni poravnavi v najbližjem času uzakonjena.

Pomanjkanje deviz

je povzročilo mnogo skrbi industrijam, ki morajo uvažati sirovine iz tujine. Dotok tujih plačilnih sredstev pada vsled nazadovanja izvoza, ki nazaduje deloma vsled

Adria prašek je boljši

raznih uvoznih omejitev tujih držav, deloma pa vsled avtarkične trgovinske politike industrijskih držav. Kako bo vplivalo **brezpogodbno stanje z Nemčijo**, še ni mogoče reči, občutno škodo pa so imela naša podjetja, ker so se nenadoma preklicale že dovoljene carinske olajšave tudi za blago, ki je bilo že na potu iz Nemčije.

Nazadovanje lesnega izvoza

treba omeniti posebej. Dočim so prejeli lesni producenti Dravske banovine za izvoženi les v letu 1929 250 milijonov dinarjev, so prejeli lani samo 80 milijonov. Vsled težkega položaja na lesnem trgu je nazadovala sežnja in tudi licitacije za les iz državnih gozdov so brezuspešne. Upati je, da bo Mednarodna organizacija lesnega izvoza, ki se je z našim sodelovanjem ustanovila na Dunaju, ugodno vplivala na mednarodno lesno trgovino. Želeti pa je, da se bo mogla kmalu ustanoviti tudi centralna jugoslovanska organizacija za izvoz lesa.

Železniško ministrstvo je objavilo

načrt nove železniške tarife,

po katerem bi se povišale **tovornine za 30%**. S tem poviškom bi povišalo ministrstvo svoje dohodke za 400 milijonov. Tarifni odbor pa se je izjavil **proti vsakemu**

Plenarna seja Zbornice za TOI bo v petek, dne 7. aprila t. l. ob 9. uri dop. v zbornični sejni dvorani s tem

dnevnim redom:

1. Poročilo o delovanju Zbornice v prvem tromesečju.
 2. Razprava in sklepanje o zborničnem statutu.
 3. Računski zaključek zbornice za l. 1932 in poročilo računskih pregledovalcev.
 4. Noveliranje zakona o prisilni poravnavi izven konkurza.
 5. Praksa izvajanja zakona o inspekciji dela z ozirom na sedanji položaj obrtništva.
 6. Aktualna načelna vprašanja davčne politike in davčne prakse.
 7. Samostojni predlogi zborničnih članov.
- Radi važnosti dnevnega reda prosj zbornica, da se seja sigurno in točno udeležite.

Ljubljana, dne 28. marca 1933.

Predsednik zbornice:

Ivan Jelačin s. r.

povišanju tarif. Na zahtevo ministrstva so se potem vršila posvetovanja tarifnega odbora z interesenti za poglavitne vrste blaga. Ministrstvo je zahtevalo od tarifnega odbora, da svoje delo pospeši, ker bi želelo ministrstvo že s **prvim majem** uveljaviti nove tarife. Upamo pa, da bo ministrstvo upoštevalo predloge tarifnega odbora.

Iz tega poročila, ki je mnoge važne probleme samo bežno omenilo, je vendar razvidna velika obsežnost našega delokroga. Če nismo mogli zadostiti posebnim željam enega ali drugega včlanjenega podjetja, smo vendar za skupnost naše industrije dosegli **pozitivne uspehe** in smo naše gospodarstvo obvarovali pred bremenom, ki bi se mu sicer nadelo. Zavedamo se, da smo pri vsaki priliki našli podporo pri naši Zbornici za trgovino, obrt in industrijo in pri Centrali industrijskih korpo-

Adria prašek je boljši

racij v Beogradu. Priznati moramo, da bi bilo naše delovanje v marsikakem pogledu brezuspešno, če bi ne imeli teh močnih zaveznikov. Tretji važni faktor, ki nam je v veliki meri pomagal, je solidarnost industrijskih podjetij, ki se ne kaže tako očitno v razmerju med poedinimi industrijskimi strokami, kot je dejstvovala med Upravo Zveze industrijcev in našim članstvom.

Denarstva

POSVETOVALNI ODBOR ZA UREDITEV KREDITNIH ODOŠAJEV

Ker se je pokazala potreba, da se izdajo novi ukrepi za sanacijo našega bankarstva, je vlada ustanovila pri trgovinskem ministrstvu poseben odbor strokovnjakov. Ta odbor bo imel nalogo, da prouči ves kreditni sistem in da predloži potrebne predloge za sanacijo bankarstva. Odbor bo začel takoj poslovati in sklical anketo zainteresiranih krogov, da zbere na ta način potrebne informacije in da spozna zahteve in želje interesentov.

V odbor so imenovani: univ. profesor dr. Todorović, generalni direktor Poštne hranilnice dr. Nedeljković, vladni komisar pri Narodni banki Dostanić, predsednik Trgovske zbornice v Zagrebu dr. Vrbanić, tajnik Zveze denarnih zavodov in zavarovalnih družb v Zagrebu dr. Marković in dr. Milko Brezigar iz Ljubljane.

*

Avstrijska Narodna banka je objavila svoje poslovno poročilo za l. 1932. Čisti dobiček znaša 2-9 milijona šilingov, dividenda 8-64 šilinga od delnice. Promet je padel od 71-3 na 58-9 milijard; najbolj je nazadoval promet v devizah, ki je padel od 8-1 na 1-4 milijarde šilingov.

Po zadnjem izkazu Francoske banke je znašala njena zlata zaloga 80-6, obtok bankovcev pa 105-3 milijarde frankov.

Banca di Roma izkazuje za leto 1932 13,48 milijonov lir čistega dobička in bo izplačala 5 odstotno dividendo.

Nemška Golddiskont bank, ki je bila ustanovljena za financiranje nemškega izvoza, izkazuje za leto 1932 11-6 napram 9-07 milijonov mark v letu 1931 čistega dobička. Banka bo izplačala 4-odstotno dividendo.

Zlato se vrača v ameriške banke. Pretekli teden je prišlo v ameriške banke najzaj zlata za okoli 400 milijonov dolarjev.

Nemčija ima zamrzlih terjatev v južnovzhodni Evropi za 250 milijonov mark, v Južni Ameriki pa za 200 milijonov mark.

Zborovanje Zdrúženja pletilcev za Dravsko banovino

V nedeljo dopoldne je pletilsko obrtništvo imelo v veliki dvorani Trgovskega doma drugo letno skupščino. Zborovanje je s toplim pozdravom članom otvoril predsednik Henrik Franzl, ki je ugotovil častno udeležbo. Pozdravil je prisotne zastopnike oblasti, gospodarskih korporacij, Društva industrijev in veletrgovcev gosp. Kneza, zastopnika okrožnega odbora obrtniških združenj g. Urbasa in zastopnike časopisja. Nato je v kratkih besedah orisal položaj pletilstva. Njegov govor je bil jedrnat in izčrpen.

Poročilo predsednika.

Komaj par mesecev je poteklo, odkar smo (25. septembra pr. l.) ustanovili lastno strokovno organizacijo. Pletilska obrt je bila do takrat v pogledu organizacije in zakonitih pravic povsem zanemarjena in smo vsled tega trpeli trajno škodo. Težko smo občutili pomanjkanje strokovne organizacije, katere edina bi mogla v polni meri zastopati interese pletilstva. Še bolj pa se moramo bati bodočnosti, ker na žalost hitrega izboljšanja splošnih gospodarskih razmer ni pričakovati.

Večja pletilska podjetja so bila v minulem letu zaposlena le 200 delavnih dni, medtem ko so mali podjetniki delali le nekaj mesecev v letu. Kapaciteta je bila izrabljena v letu 1932 poprečno s 35-40% ter je evidentno, da smo delali vsi brez izjeme z večjo ali manjšo izgubo.

Večji del pletilcev v naši banovini so mali obrtniki, ki delajo na enem ali dveh strojih, katere so si z največjimi žrtvami nabavili. Predstavljajo tedaj brez dvoma najšibkejši gospodarski sloj. Upravičeno moremo zato pričakovati od finančne uprave, da položaj obrtnikov-pletilcev pravilno oceni in pridobitno znatno zniža. Umestno bi bilo za male pletilce pavšalno obdavčenje v izmeri, ki bi odgovarjala njihovi plačilni zmožnosti.

Naša uprava je v tem pogledu pokrenila akcijo in je že tudi opozorila finančno direkcijo o prekomernem nazadovanju pletilske obrti v Dravski banovini ter svoja izvajanja podprla s stvarnim referatom, ki bazira na statističnih ugotovitvah. Vsekakor bi priporočali finančni upravi, da jemlje v obzir dejanske razmere pletilskega stanu, s tem, da dovoli olajšave v plačevanju davčnih zaostankov v obrokih, kar je že itak z zakonom predvideno.

Da je povišanje poslovnega davka za celih 100% občutneje zadelo nas kot pa naše tovariše v ostalih banovinah, je evidentno, ker je znano, da se ta davek nikjer tako rigorozno ne izterjuje, kakor ravno pri nas.

Mi se popolnoma zavedamo dolžnosti do države in vsi radi svoje obveznosti izpolnjujemo v pogledu javnih dajatev, toda v okviru svoje plačilne zmožnosti.

Odkrito priznavamo velike važnosti socialnih dajatev. Te dajatve treba pa uravnovesiti z zmožnostjo plačil službodajalca in s koristmi, ki jih faktično ima službojemalec. Izvršiti se mora popolna decentralizacija delavskega zavarovanja po banovinah in ukine naj se osrednji urad kot nepotreben.

Veliko in neprecenljivo škodo je pletilska obrt utrpela vsled šušmarstva, katero je v naši stroki še mnogo bujnejše vzcvetelo, kakor v drugih obrtnih panogah.

Položaj, v katerem se pletilska obrt nahaja, nam ne vzbuja posebnih nad za bodočnost. Na eni strani opažamo redno poviševanje javnih dajatev, na drugi strani pa zopet nezadostno razumevanje odločilnih činiteljev za reševanje gospodarskih zadev. Povdariti pa moram na tem mestu hvalevredno prizadevanje lokalnih oblasti, osobito pa Zbornice za TOI, za ublaženje težkega gospodarskega položaja obrtništva.

Zadruga je z zakonom določena strokovna organizacija in morajo biti v nji včlanjeni obvezno vsi pletilci v Dravski banovini.

Zborovalci so sprejeli predsednikovo poročilo z živahnim odobravanjem.

Nato je tajnik Karel Šoss podal temeljito tajniško poročilo.

Zdaj ima zadruga 273 članov, ki zaposlujejo 322 pomočnikov in uče 32 vajencev, odnosno vajenk. Kako zelo stroka nazaduje pa dokazuje dejstvo, da se je v letu 1932. odjavilo 27, prijavilo pa le dvoje obrtov.

Uprava je sestavila točen pregled zaposlitve v pletilstvu in ga odstopila finančni direkciji, da podpre pritožbe članstva glede izterjevanja in odmere davkov. Intervenirala pa je tudi pri posameznih davčnih upravah.

Vprašanje obrtnih nadaljevalnih šol je poskušala urediti pri banski upravi, ker je pričakovati, da bo pletilstvo v bližnjem času priznано za rokodelski obrt.

Za rokodelsko obrt so priznane več ali manj sorodne stroke, n. pr. pređci in tkalci, priznani so za rokodelske obrtnike copararji, čizmarji, opančarji, ni pa priznано pletilstvo kot rokodelska obrt. Danes se ne pletejo več samo perilo, nogavice, čepice itd. ampak se izdelujejo vse vrste vrhnjih in spodnjih oblačil od preproste otroške konfekcije do kompliciranih ženskih kostumov in plaščev in do razkošnega spodnjega perila vseh vrst in kvalitet za moške in ženske. Pletilec mora poleg tega poznati mehanizem vseh vrst najrazličnejših strojev, mora znati prikrojevati in konfekcionirati, poznati mora vrednost in uporabljivost sirovin in biti večš kalkulaciji.

To so dovolj tehtni razlogi, da se taki obrti prizna rokodelski značaj ter se na ta način omogoči obrtovanje samo onim osebam, ki bodo mogle dokazati popolno usposobljenost. V nasprotnem primeru pa, ako ostane naša obrt še vedno prosta in bo tako omogočeno vsakomur doseči obrtno pooblastilo brez vsakega strokovnega znanja, je nadaljnje nazadovanje v naši obrti neizbežno in pričakovati moremo najhujše, t. j. popolno upropačenje stroke, ki je pri nas šele v povelju, ki pa ima predpogoje, da bi postala donosna obrt in ki bi mogla nuditi dostojno eksistenco več sto delavcem.

Znano je, da se tuja podjetja v prvi vrsti poslužujejo v svojih reklamah devize: »Kdor kupi pri nas stroj, dobi brezplačen poduk in lahko izdeluje vse vrste pletenin brez obrtnega dovoljenja.« Tem tvrdkam bi seveda ugodna rešitev naše zahteve po priznanju pletilstva za rokodelsko obrt prekrižala izdatno njih račune. Ali pa moremo res pričakovati, da se bo v prid takih brezvestnih izkoriščevalcev prepustilo pletilstvo popolni propasti in oropalo eksistenčne zmožnosti v Dravski banovini?

Blagajniško poročilo je prečital blagajnik dr. Jos. Hudovernik. Bilanca dne 31. decembra 1932 znaša Din 6.173-12.

Zadruga ni prejela vseh prispevkov od svojih združnih članov, kar je pa pripisati dejstvu, da se je izterjava nekoliko zakesnila in padla v dobo, ko je sezija za pletilce že ponehala. Vsled tega je bilo nekaterim našim članom, zlasti malim pletilcem, težko zadostiti svojim obveznostim ter je uprava pristala na odlog plačila združnih prispevkov. Združni prispevki pa se še sedaj izterjujejo.

V imenu nadzorstvenega odbora je poročal Slavko Šušteršič. Predlagal je vsej upravi razrešnico, ki jo je zbor odobril soglasno.

V upravni odbor so izvoljeni: Henrik Franzl, dosedanji predsednik, Franc Kos, Metka Lazar, Martin Mahkota, dr. Josip

Hudovernik, Stane Vidmar, Karl Šoss, vsi iz Ljubljane, Anton Adamič, Kranj, Franc Lajovic, Litija, Alojzij Vogelnik, Radovljica, Janko Novak, Radovljica, Alojzij Langus, Radovljica, Lojze Kristan, Zapuže, Vekoslav Gliha, Ljubljana; namestniki: Jernej Kušlan, Kranj, Baebler, Radovljica, Joško Vidic, Radovljica, Marija Bučar za F. M. Rozman, Ljubljana, F. Tajner, Črnomelj, Karl Kune, Ljubljana; nadzorni odbor: Slavko Šušteršič, Lesce, Franc Krašovec, Stična, Andrej Jeglič, Lesce; častni odbor: M. Ogrizek, Kranj, Josip Kune, Ljubljana, Franč. Strajner, Novo mesto.

Določitev prispevkov za leto 1933.

Ker so v zadrugi včlanjena poleg manjših tudi večja pletilska podjetja, bi bilo vsekakor umestno upoštevati to razmerje pri določitvi članarine za leto 1933. Vsled tega je predsednik predlagal, da se združni člani razdele glede plačevanja združnih prispevkov v tri kategorije, tako, da plačajo: 1. člani, ki delajo z enim do 2 strojema, letne članarine Din 60—; 2. člani, ki delajo s 3 do 10 stroji, letne članarine Din 100—; 3. člani, ki delajo z več kot 10 stroji, letne članarine 150 Din.

Predlog so zborovalci po podrobni obravnavi sprejeli soglasno v celoti.

Kot poslednja točka dnevnega reda se je določil proračun za leto 1933 s 24.250 dinarjev dohodkov in 20.100 Din izdatkov. Skupščina je sprejela nato to

resolucijo:

Davčne in druge dajatve že davno presegajo plačilno zmožnost pletilskih obrtnikov v Dravski banovini. Poostreno izterjevanje zaostalih davkov položaj le še otežuje, ker za redno izvrševanje obveznosti iz tega naslova primanjkuje denarnih sredstev, katerih ni mogoče dobiti niti pri denarnih zavodih niti pri dolžnikih, ki so zaščiteni z raznimi zakoni in uredbami.

Zato zahtevamo, da se pri odmeri davkov upošteva plačilna zmožnost pletilskih obrtnikov ter da se v upravičenih primerih dovoljuje odplačevanje starih zaostankov v obrokih.

Odločujoče činitelje opozarjamo, da postajajo bremena za socialno zavarovanje za delodajalca neznosna. Zato zahtevamo, da se izvede revizija zakona o delavskem zavarovanju in da se vpostavi avtonomne banovinske socialne ustanove.

Da se obvaruje pletilska obrt pred propastjo, da se dvigne kvaliteta produkcije, da se prepreči zaplavljanje narodnega premoženja s hiperprodukcijo izdelkov, da bo mogoče zaščititi pletilski obrtniški stan v socialnem in gospodarskem obstoju, da temu stanu damo obvezno možnost strokovne predizobrazbe za usposobljenost, ki jo predvideva obrtni zakon, nujno pozivljemo kompetentno oblast, da prizna pletilstvu značaj rokodelske obrti.

Število šušmarjev dnevno narašča. Razmah tega zla je postal tako silen, da prav resno ogroža obstoj legalnega obrtništva. Zato opozarjamo na to dejstvo oblasti in jih pozivamo, da uporabijo vse zakonite mere za pobijanje šušmarstva in vsakega krivca po zakonu strogo kaznujejo.

Pomudbe, poupraševanja

Angel Marroquin, import-ekspert, Henao 2 Bilbao, Španija, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki hmelnja in slada.

Tvrška Ph. Mag. Heinz Zechl, Gänserdorf pri Dunaju (Wien), Bahnstr. 40 želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki oziroma uvozniki zdravilnih zelišč. Interesentom se je direktno obrniti na prej navedeno firmo.

Večja švicarska specialna tovarna, ki izdeluje stroje za obdelovanje lesa in za žage, išče zastopnika s strokovno izobrazbo za Jugoslavijo. Naslove je poslati švicarskemu konzulatu v Zagrebu, Draškovičeva ulica 30.

Skupščina obetnikov v Dolnji Lendavi

V nedeljo, dne 26. marca so zborovali rokodelci v Dolnji Lendavi pod predsedstvom svojega odličnega voditelja narod. posl. Hajdinjaka iz Odrancev in ob navzočnosti sreskega podnačelnika dr. Znidaršiča ter obrtno združnega inspektorja Založnika. Zbralo se je v veliki dvorani hotela »Krona« gotovo 200 članov Skupnega združenja obrtnikov, ki so pazljivo sledili skrbno in pregledno izdelanim poročilom.

Združenje šteje 366 članov, 100 pomočnikov in 85 vajencev ter je imelo v prošlem letu Din 21.000 dohodkov, Din 24.000 izdatkov. Primanjkljaj je pripisati le dejstvu, da se še ni moglo dozdat izterjati nad Din 6000 članarine. Združenje razpolaga z imovino v znesku Din 20.000. Po poročilu blagajniških revizorjev je načelstvo prejelo razrešnico, nakar je skupščina soglasno odobrila novi proračun s potrebščinami v znesku Din 20.000, ki se bodo krile s člansko doklado á Din 15— ter s posebno doklado á Din 10— za Okrožni odbor. Pri volitvah je skupščina izbrala v vodstvo združenja 7 članov iz Dolnje Lendave, 7 članov pa iz podeželja. Med izvoljenimi so tudi znana imena bivših predsednikov Hajdinjaka, Alsegyja in Boharja.

Na skupščini so se čule pritožbe zaradi šušmarstva, krošnjarenja krapinskih prebivalcev s fabričnimi izdelki, pomanjkljive izobrazbe vajencev in radi previsokih davkov. V vseh točkah sta dajala pojasnila prisotna obrtna referenta. Posebno obširna in zadovoljiva so bila izvajanja obrtnozdružnega nadzornika, ki je poročal tudi o delovanju Zbornice za TOI za interese obrtništva in pozdravil skupščino za Okrožni odbor. Skupščina je z ozirom na poročila sklenila primerne resolucije, ki jih bo vodstvo predložilo na merodajnih mestih.

Priporočila se

GREGORC & Ko. LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega éganja in špirita

TELEFON: 22-46 Brzjavici: GREGORO
Zahtevajte specialne ponudbe!

NE POŠILJAJTE DENARJA V PISMIH!

Pošiljanje denarja v denarnih pismih v tujino je bilo z odlokom finančnega ministra ustavljeno. V zadnjem času pa se množe primeri, da ljudje pošiljajo dinarje, čeke in tujo valuto v navadnih pismih. Ker je to prepovedano, opozarja finančno ministrstvo, da se bo proti krivcem postopalo z vso strogostjo.

MADJARSKO-RUMUNSKI SPORAZUM

Dne 31. marca so bila zaključena madjarsko-rumunska pogajanja, ki so se začela dne 16. marca v Budimpešti. Pogajanja so se vodila zaradi raznih trgovinskih vprašanj in so se končala ugodno. Podpisan je bil sporazum, ki bo zelo okreplil madjarsko-rumunske trgovinske odnose. Novi sporazum je bil sklenjen za leto dni in stopa takoj v veljavo.

PRAZNOVANJE TEKSTILNIH FABRIK

Poročali smo že, da je bruseljski bombažni kongres sklenil, da se uvede v vseh fabrikah enotensko praznovanje na mesec. Kakor poročajo praški listi, pa se to praznovanje ne bo vršilo v vseh državah in tako tudi ne na Českoslovaškem.

NEMŠKE ŽELEZNICE NANOVO NASTAVIJO 90.000 DELAVCEV

Upravni svet nemških železnic je odobril, da se uporabi za investicijska dela 280 milijonov mark in se nastavi 70.000 delavcev pri vzdrževalnih delih na progi, 20.000 delavcev pa pri stavbnih delih.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitek.

Po svetu

Nj. Vel. kralj je podpisal in ratificiral zakon o paktu Male antante. Izmenjava ratifikacijskih listin se bo izvršila v najkrajšem času v Pragi.

Fr. Schauer, urednik »Cillier Zeitung« in bivši narodni poslanec je umrl po težki operaciji za vnetjem trebušne mreže. Bil je odličen novinar in ugleden stanovski tovariš.

Meštrovčev kip »Moja mati« je kupila francoska vlada.

Proračun Sarajeva je finančni minister znižal od 30-3 na 29-9 milijonov Din.

Novo obrambno društvo »Branibor« se je ustanovilo v Ljubljani. Novemu društvu pripadajo pristaši vseh bivših strank.

Jugoslovanski parnik »Vladimir«, last Danka Vezića in Hektorja Jurišića v Splitu, se je potopil pri otoku Galite. Parnik je bil star 39 let in imel 1096 ton. Posadko je rešil neki angleški parnik.

De Jouvenel, francoski veleposlanik v Rimu je izjavil, da ima Mussolinijev pakt samo ta namen, da se v okviru Društva narodov ustvari direktorij štirih velesil, ki naj olajša rešitev razorožitvenega vprašanja in drugih aktualnih vprašanj. Malim državam pa se baje ne bi diktiralo.

Herriot pa je v uvodniku »Depeche de Toulouse« izjavil, da ne zaupa temu direktoriju štirih velesil. Nato v svojem članku nad vse hvali Jevtičev ekspoze v senatu in pravi, da je Jevtič govoril jezik časti in zdravega razuma. Zaradi svojih zaveznikov ne sme Francija vstopiti v direktorij štirih velesil.

Vreče

kupuje in prodaja

ALOJZ GREBENC, Ljubljana

Tyriševa (Dunajska) cesta 36

Sovjetska Rusija je odločno proti rimskemu paktu, ker kot svetovna sila ne more trpeti, da bi odbor štirih velesil diktiral vsemu svetu.

V angleški javnosti je nastal glede Mussolinijevega načrta popoln preobrat in angleška javnost uvideva, da revizija mirovnih dogovorov ne bi preprečila vojne, temveč jo nasprotno pospešila.

Nemci so se ustrašili bojkota nemškega blaga v tujini in zato sklenili, da se do srede popoldne ustavi bojkot židovskih trgovin. V tem času pa morajo Židi ustaviti protinemško propagando v tujini ali pa se začne proti njim neusmiljen bojkot. Ta nemoralen pritisk spada menda tudi med sredstva hitlerjevskega nraštvenega prepoda Nemčije.

Dr. Oberföhrer, šef parlamentarne sekcije Hugenbergovih nacionalcev je odstopil. Njegov odstop razlagajo z nesoglasji, ki vladajo med hitlerjevci in nemškimi nacionalci.

Veliki učenjak Einstein je izstopil iz pruske akademije znanosti in prevzel švicarsko državljanstvo.

Novo nemške poštne znamke bodo imele sliko kralja Friderika Velikega in se bodo imenovala potsdamske znamke v spomin na otvoritev parlamenta tretjega cesarstva.

Ameriški senatni odbor je odobril zakonski načrt o petdnevem delovnem tednu in šesturnem delavniku.

Glasilu madjarskega skofa v Pečuju ostro sviri pred pretirano italofilsko politiko Madjarske in naglašja, da mora Madjarska gledati predvsem nato, da ohrani svojo nevtralnost.

Mednarodna konferenca za delo se je izjavila za 40 urni teden.

Pripravljalni odbor za svetovno gospodarsko konferenco je sklican na dan 26. aprila. Odbor bo zasedal par tednov.

Nov atentat je bil poizkušen na Roosevelta. Na centralni pošti so našli v neki, na Roosevelta naslovljeni pošiljki peklenjski stroj.

Knez Starhemberg, ki je že znan po svojih milijonskih dolgovih, je kupil v Benetkah tri aeroplane za Heimwehr.

Fond v višini 510 milijonov dolarjev, ki bo namenjen za podporo brezposelnim, ustanovi ameriška vlada.

Brezposelnih je bilo na Poljskem dne 25. marca 286.842, to je za 2.011 manj ko prejšnji teden.

V Urugvajju je izbruhnila revolucija. Državni predsednik Terra se je proglasil za diktatorja in razpustil parlament. Bivši predsednik republike Brum se je aretaciji uprl in ustrelil dva stražnika in nato še sebe.

V Citroenovih zavodih je izbruhnila stavka in je nato ustavilo vodstvo zavoda ves obrat v fabrikah. 21.000 delavcev je sedaj brez dela.

KUVERTA
LJUBLJANA
TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

PRORAČUNSKI DEFICIT V ANGLIJI

V poročilu o zaključnih proračunskih računih se navaja, da je znašal deficit proračuna Velike Britanije 32,2 milijonov funtov. V to svoto je treba všteti tudi 28,9 milijonov funtov, ki jih je Anglija plačala Ameriki na račun vojnih dolgov. Ta relativno ugoden zaključek so omogočili večji carinski dohodki, ki so znašali 167,2 milijonov funtov, to je za 31 milijonov več, kakor pa so bili proračunani.

Obiščite avtomatični bulet DAJ-DAM

PRORAČUNSKI DEFICIT ŠVICE

Proračunski deficit Švice za leto 1932 znaša 36 milijonov frankov, ki je bil nato z uporabo rezerv iz l. 1931 zmanjšan na 24 milijonov. Deficit zveznih železnic pa znaša 50 milijonov frankov in se s tem celotni deficit Švice zvišuje na 74 milijonov švicarskih frankov.

Dobava-prodaja

Dne 5. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi 39. pešadijskega polka v Celju licitacija glede dobave 2500 kg svinj. masti, 1000 kg olja, 185 kg kave, 65 kg cikorijske, 25 kg čaja.

Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. aprila t. l. ponudbe glede dobave 80 m flanele, 80 m blaga za ribanje, 80 m kotenine, 30 kg praine sode, 170 kg mila, 50 doz svetla, 100 škatelej jeklenih oblancev, 10 riževih omel, 50 riževih krič, 30 zimnatih metel, 200 kg bencina, 200 kg belih cunj, 200 pol smirkovega platna, 300 škatelej vžigalic, 200 kg svinčenih ploč b, 35 komadov čopičev, 50 komadov ščetk za matrice itd.; do 7. aprila t. l. pa glede dobave pisarniškega materiala (papir, pivniki, črnilo, risalni žeblički, trakovi za pisalne stroje, sponke, peresa, radirke, svinčniki, motvoz itd.). — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dne 7. aprila t. l. pa pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju glede dobave 19.506 kub. metrov drv. (Oglašja sta na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 12. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg čistega bencina; do 19. aprila t. l. pa glede dobave 450 kub. met. jamskega lesa.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. aprila t. l. ponudbe glede dobave 300 kg azbestnih grafitnih vrvic; do 12. aprila t. l. pa glede dobave 250 m nepremočljivega impregniranega blaga. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 13. aprila t. l. ponudbe glede dobave 2000 m jeklenih vrvi, 1800 kg strojnega olja in 1800 kg cilindrskega olja; do 20. aprila t. l. pa glede dobave sedlarskega materiala.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 11. aprila t. l. ponudbe glede dobave 12 zapiralec za skretnice.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 13. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1000 pol smirkovega papirja in 30 kg jermen. Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 27. aprila t. l. ponudbe glede dobave akumulatojev in 7200 kg žveplene kisline.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 13. aprila t. l. ponudbe glede dobave krogličnih ležajev, kondenzatorjev in holenderjev.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 18. aprila t. l. ponudbe glede dobave specialnega jekla; do 24. aprila t. l. pa glede dobave 3000 kg mineralnega olja, 5000 kg kovanih tračnikov in jeklenih vrvi.

Direkcija drž. železarne Vreš-Majdan sprejema do 19. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg kave.

Dobava petroleja. Dne 12. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju licitacija glede dobave 20.000 kg petroleja. (Oglašja je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Dne 19. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 24.500 kg petroleja. (Oglašja je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

NOV BANČNI ZAKON V RUMUNJI

Rumunsko pravosodno ministrstvo je izdelalo nov bančni zakon, po katerem se bo ustanovil najvišji bančni svet, ki bo kontroliral delo bank. Banke, ki imajo svoj sedež v Bukarešti, morajo imeti najmanj 20 milijonov lejev ustanovnega kapitala, delniške družbe pa najmanj 60 milijonov. Za druga mesta bo najvišji bančni svet odredil za vsako mesto posebej, koliko je potrebno bankam in delniškim družbam ustanovnega kapitala. Denarni zavodi bodo smeli imeti hranilnih vlog le desetkrat toliko, kolikor znašajo njih lastna sredstva. Likvidnost bank, ki sprejemajo hranilne vloge, bo morala znašati najmanj 25%. Vloge bodo smeli sprejemati denarni zavodi le po posebnem dovoljenju.

Že v 24 urah barva, plesira in kožično snati obleke, klobuki itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 1. aprila objavlja: Uredbo o banovinskem proračunu. — Pravilnik o banovinskih davščinah. — Objave o pobiranju občinskih trošarin. — Razne razglase sodišča in uradov ter razne druge objave.

TRGOVSKI TOVARIŠ

Izšla je 3. številka te naše ugledne in skrbno urejene gospodarske revije. Kakor vedno, tako prinaša tudi sedaj vrsto aktualnih člankov, od katerih zlasti omenjamo dr. Dolencov članek, vsebina 3. številke je: Dr. Metod Dolenc: Pregled in praktični pomen kaznivih dejanj iz ekonomske sfere. — D. Potočnik: Ameriško denarstvo v krizi. — V. Š.: Bilanca svetovne industrijske produkcije v l. 1932. — Oec: Naše gospodarstvo v februarju in marcu 1933. — V. Š.: Svetovni blagovni trgi do marca. To in ono. Stečaj in prisilne poravnave izven stečaja v mesecu februarju 1933. Naša Narodna banka 1932. Porazdelitev prebivalstva v naši državi. Državni proračun za leto 1933/34. Gospodarsko življenje v Franciji. Uničevanje kave v Braziliji. »Trgovski tovariš« se naroča pri društvu »Merkur« in velja za vse leto le 36—dinarjev.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek od 20.

Torek, dne 4. aprila: Dame z zelenimi klobuki. Red D.

Sreda, dne 5. aprila: Slava in njeni mešetarji. Red A.

Četrtek, dne 6. aprila: Krog s kredo. — Dijaska predstava. Globoko znižane cene. Izven.

Petek, dne 7. aprila: Zaprtlo.

Opera, začetek ob 20.

Torek, dne 4. aprila: Zaprtlo.

Sreda, dne 5. aprila: Koštana. Red Sreda. Četrtek, dne 6. aprila: Pri treh mladenkah. Red B.

*

Prihodnji teden uprizori opera Wagnerjevo veliko opero Parsifal. V glavnih vlogah: ga. Thierryjeva, Marčec, Betteto, Primožič in Marjan Rus. Uprizoritev bo za Ljubljano glasbeni dogodek prvega reda.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI

priporoča specerijsko blago, več vrst žganja, moko ter deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudniško vodo

Lastna pražarna za kavo in mlino za dišave z električnim obratom

Telefon št. 2666 Ceniki na razpolago!

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Motvoz Grosuplje
domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani